

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ปัญหาข้อหารือเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการความลับทางการค้า

กรมทรัพย์สินทางปัญญา ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ พณ ๐๗๐๒/๒๖๗ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมทรัพย์สินทางปัญญามีความประสงค์จะขอหารือเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการความลับทางการค้าตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ เรื่องการแต่งตั้งประธานกรรมการ กรรมการ การดำรงตำแหน่งและการมีส่วนได้เสียในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ ทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวมีความเห็นแบ่งแยกออกเป็นสองฝ่ายซึ่งยังไม่อาจหาข้อยุติได้ ดังนี้

ฝ่ายแรก มีความเห็นว่า การมีส่วนได้เสียของประธานกรรมการหรือกรรมการในคณะกรรมการความลับทางการค้าไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ กรรมการ หุ้นส่วน ผู้จัดการ ผู้ถือหุ้น หรือเป็นหุ้นส่วน ที่ปรึกษา ในห้างหุ้นส่วน บริษัท องค์การที่ดำเนินธุรกิจทั้งภาครัฐและเอกชน ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง

การดำรงตำแหน่งดังกล่าว น่าจะเป็นเรื่องเฉพาะตัวไม่รวมถึงการดำรงตำแหน่งของคู่สมรสและบุตรของประธานกรรมการและกรรมการ

ฝ่ายที่สอง มีความเห็นว่า การมีส่วนได้เสียของประธานกรรมการหรือกรรมการในคณะกรรมการความลับทางการค้าไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งใด ในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจนั้น ควรจะจำกัดเฉพาะการดำรงตำแหน่งในภาคเอกชนเท่านั้น เนื่องจากการดำรงตำแหน่งในภาครัฐนั้นเป็นการทำงานเพื่อประโยชน์ประเทศชาติ

สำหรับการมีส่วนได้เสียและการดำรงตำแหน่งดังกล่าวน่าจะรวมถึงการมีส่วนได้เสียในการดำรงตำแหน่งของคู่สมรสทั้งที่จดทะเบียนและมิได้จดทะเบียนสมรส และควรรวมถึงบุตรของประธานกรรมการหรือกรรมการด้วย เนื่องจากบุคคลเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์กันในครอบครัว และอาจแสวงหาประโยชน์จากการดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมทรัพย์สินทางปัญญา และได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) แล้ว เห็นว่า มาตรา ๑๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้แยกคุณสมบัติ

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๐๙๐๑/๐๙๔๗ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๑ มาตรา ๑๗ ประธานกรรมการและกรรมการต้องไม่ดำรงตำแหน่งใด หรือมีส่วนได้เสียอย่างใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ

ของคณะกรรมการความลับทางการค้า^๒ ออกเป็นสองกรณี คือ กรณีที่หนึ่ง ประธานกรรมการและกรรมการต้องไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ และกรณีที่สอง ประธานกรรมการและกรรมการต้องไม่มีส่วนได้เสียอย่างใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะแยกพิจารณาได้ ดังนี้

กรณีที่หนึ่ง ประธานกรรมการและกรรมการต้องไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ นั้น เห็นว่า การใช้ถ้อยคำว่า “ไม่ดำรงตำแหน่งใด” นั้น หากกฎหมายมิได้ระบุตำแหน่งชัดเจน ย่อมหมายความว่าตำแหน่งทุกประเภทในห้างหุ้นส่วน บริษัทหรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษา หุ้นส่วน ผู้จัดการ ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้าง เป็นต้น หากกฎหมายประสงค์จะระบุตำแหน่งใดอันเป็นคุณสมบัติของประธานกรรมการและกรรมการแล้ว จะต้องบัญญัติไว้โดยชัดเจน เช่น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติไว้ในหมวด ๙ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม โดยมาตรา ๑๐๐ (๒)^๓ ได้กำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี สำหรับการดำรงตำแหน่งนี้ จะต้องเป็นการดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วน ทุกประเภท หรือบริษัททุกประเภท ส่วนการดำรงตำแหน่งในองค์การที่ดำเนินธุรกิจนั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความลับทางการค้าของผู้ประกอบธุรกิจ และเมื่อพิจารณาจากหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว^๔ ที่ระบุว่าพระราชบัญญัตินี้ตราขึ้นเพื่อส่งเสริมการประกอบธุรกิจให้

^๒ มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการความลับทางการค้า ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสามคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ อุตสาหกรรม เกษตรศาสตร์ เภสัชศาสตร์ การค้าระหว่างประเทศ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ หรือสาขาอื่นใดที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิในภาคเอกชนอย่างน้อยหกคน

ให้อธิบติเป็นเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งข้าราชการกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

^๓ มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินการดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

๑.ล๑

๑.ล๑

^๔ หมายเหตุ: - เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประเทศไทยมีนโยบายในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจให้เป็นไปอย่างเสรี และป้องกันมิให้เกิดการกระทำอันไม่เป็นธรรมใน

เป็นไปอย่างเสรี และป้องกันมิให้เกิดการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ โดยมี คณะกรรมการความลับทางการค้าซึ่งจะมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๒๑ (๑) และ (๒) ในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองความลับทางการค้า รวมทั้งให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและระเบียบ นอกจากนี้ คณะกรรมการยังมีอำนาจหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับความลับทางการค้าตามที่ คู่กรณีร้องขอตามมาตรา ๒๑ (๓)^๕ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๕ ตลอดจนมีอำนาจเปรียบเทียบตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง^๖ แห่งพระราชบัญญัติ ดังกล่าวอีกด้วย ดังนั้น คณะกรรมการความลับทางการค้าจึงต้องมีความเป็นกลางและไม่มีผลประโยชน์ เกี่ยวข้องกับองค์การที่ดำเนินธุรกิจใดๆ ไม่ว่าจะดำเนินการโดยภาครัฐหรือภาคเอกชนก็ตาม

กรณีที่สอง ประธานกรรมการและกรรมการต้องไม่มีส่วนได้เสียอย่างใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ นั้น เห็นว่า บทบัญญัติส่วนนี้ประสงค์จะห้ามเฉพาะการมีส่วนได้เสียทางตรงเท่านั้น เพราะหากกฎหมายประสงค์จะห้ามการมีส่วนได้เสียทางอ้อมด้วย ก็จะต้องบัญญัติไว้อย่างชัดเจน เช่น พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ในมาตรา ๑๘ ทวิ ที่กำหนดว่า “สมาชิกสภาเทศบาลต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลหรือเทศบาลจะกระทำ” ดังนั้น การที่คู่สมรสหรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะมีส่วนได้เสียในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ ย่อมไม่มีผลให้ประธานกรรมการและกรรมการเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจแต่อย่างใด

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

การประกอบธุรกิจ ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของประเทศไทยยังไม่ครอบคลุมถึง ความรับผิดในการละเมิดความลับทางการค้า จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^๕ มาตรา ๒๑ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองความลับทางการค้าและนโยบายเกี่ยวกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับความลับทางการค้าต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เพื่อพิจารณาสั่งรองคณะรัฐมนตรี

(๒) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับความลับทางการค้าตามที่คู่กรณีร้องขอ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๖ มาตรา ๓๘ ความผิดตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๖ คณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการ อธิบดี พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ หรือเงื่อนไขประการใด ๆ ให้แก่ผู้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควรด้วยก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๕๗